

Behoud positie van Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen

Inbreng Interprovinciaal Overleg
voor Commissiedebat
Economische Zaken van 20 maart 2025

Nodig voor economische toppositie

Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's) leveren onmiskenbaar een belangrijke bijdrage aan het stimuleren van de regionale economie. Met hun inzet voor bedrijven en innovatie zijn ze nodig om het doel uit het regeerprogramma te bereiken om Nederland weer tot de meest concurrerende landen van de wereld te maken. Als provincies vinden we het van belang dat de ROM's ook de komende jaren deze rol houden en daarvoor zelfstandig blijven. Door enkele op handen zijnde veranderingen zijn we daar niet gerust op. Vandaar dat we de positie van de ROM's en hoe deze te behouden en te versterken, bij u onder de aandacht brengen. De ROM's staan op de agenda van het commissiedebat Midden- en Kleinbedrijf van 20 maart 2025.

Onze inbreng richt zich op drie punten, die we vervolgens kort toelichten:

- Blijf investeren in innovatie
- Belang van structurele financiering
- Partnerschap aandeelhouders

Blijf investeren in innovatie

De provincies waarderen de ambities van het kabinet in het regeerprogramma voor de economie en om terug te keren in de top 5 van meest concurrerende landen wereldwijd. Net als het uitgangspunt dat over zes jaar alle Nederlandse provincies in de top 30 van meest competitieve regio's in Europa staan, met 6 top 10 noteringen. Hiervoor zijn langjarige financiële afspraken en regionale strategische investeringsagenda's nodig. Daar past geen bezuiniging op de ROM's bij.

Door de situatie in de wereld is het stimuleren van innovatie in de regio van meer belang dan ooit. Innovatie is nodig om onze welvaart te behouden en draagt bij aan diverse maatschappelijke doelen die in het regeerprogramma staan, zoals toegang tot kritieke grondstoffen, energietransitie, innovatieve voedselproductie en strategische autonomie. Dit is ook in lijn met de internationale ontwikkelingen, zoals het EU-kompas voor concurrentievermogen.

De militaire opbouw van Nederland en Europa is momenteel een zeer actueel onderwerp in Nederland en Europa. Nieuwe technieken kunnen bijdragen aan het versterken van militaire en deep-tech innovaties. Dit is nodig voor het beperken van de Europese economische en militaire kwetsbaarheid. Het innovatieve mkb kan ook hier een belangrijke rol in spelen.

Voor het stimuleren van innovatie zijn instrumenten nodig. Met de ROM's in alle regio's, de Mkb-innovatiestimulering regio en Topsectoren (MIT-regeling) en de ondersteuning van innovatieve starters via de Vroegefasefinanciering (VFF) hebben we een sterke regionale fundering neergelegd. De ROM's zijn een vliegwiel voor innovatieve ontwikkelingen door het mkb, voor het investeren in innovatieve start ups en voor internationalisering, dat van belang is om kansen in Europa te benutten. In een recent rapport van European Regions Research and Innovation

Network¹ is dit nogmaals benadrukt. Bezuinigen op de regionale innovatie ecosystemen (ROM en MIT) zou behalve onverstandig ook contraproductief zijn. Versterken van de regionale innovatie infrastructuur – met krachtige ROM's - zou juist logischer zijn.

Structurele financiering is nodig

Het is van belang dat de ROM's een sterke regionale oriëntatie en zichtbaarheid houden. Zodat ROM's echt onderscheidend werk kunnen leveren in de regio's. Hiervoor is een solide structurele financiering van de ROM's voor het stimuleren van de regionale economie van belang. Afbouwen daarvan ten faveure van incidentele opdrachten leidt tot uitholling van de ROM's. Provincies constateren dat het ministerie bezuinigt op de structurele financiering en tegelijkertijd een beweging maakt naar meer incidentele financiering van nieuwe activiteiten en plannen. Gezien het belang van de ROM's zou instandhouding van de structurele basisvoorzieningen prioriteit moeten krijgen boven incidentele opdrachten.

Provincies gaan graag het gesprek met het departement aan over financiering en sturing op de inhoudelijke agenda van de ROM's, zodat deze nog beter kunnen bijdragen aan de beoogde innovatieve ontwikkeling en de betere concurrentiepositie van Nederland. Gewenst is ook dat het ministerie van Economische Zaken de meerjarige bovenregionale samenwerking kostendekkend financiert voor de ROM's.

Verder wijzen provincies erop dat de ROM's door te veel incidentele, specifieke opdrachten meer het karakter krijgen van een uitvoeringsorganisatie in plaats van ontwikkelbedrijven. Deze ontwikkelbedrijven leveren ook leads op voor de investeringsbedrijven van de ROM's. Zo verkleint ook de zichtbaarheid en de warme toeleiding naar kapitaal voor ondernemers. Provincies spreken de minister aan op het in stand houden van betrouwbare, consistente financiering voor de innovatie infrastructuur in Nederland, waar de ROM's een belangrijk onderdeel van zijn.

- *Provincies verzoeken de minister om afspraken met hen te maken over het behouden van de structurele financiering voor de ROM's.*

Stevig partnerschap aandeelhouders

Provincies vinden een stevig partnerschap tussen de aandeelhouders van de ROM's van belang. Gezien het percentage aandelen dat Economische Zaken houdt in de meeste ROM's, is het wenselijk dat het ministerie zijn rol als eigenaar stevig vervult en zorgt voor een goede balans tussen de gevraagde rollen en taken van de ROM's en het budget dat zij investeert. Stevig partnerschap houdt ook in dat de aandeelhouders elkaar steeds goed op de hoogte brengen en houden van de ontwikkelingen en elkaar tijdig betrekken.

- *De provincies spreken de verwachting uit dat de minister en de provincies elkaar over en weer tijdig betrekken bij de ontwikkelingen van de ROM's, in het besef dat dit een gezamenlijke verantwoordelijkheid is.*

¹ https://errin.eu/system/files/2025-03/250311%20ERRIN%20Input%20Paper_Ecosystems_final.pdf